

Skred AS

SAKSBEHANDLER: ODDRUN MERETE SKJEMSTAD

VÅR REF.: 2024/3863 - 432.2

DATO: 16.04.2024

Innvilget dispensasjon til bruk av drone for skredfarekartlegging, Lyngsalpan landskapsvernområde

Viser til telefonsamtale og søknad om bruk av drone til bruk av skredfarekartlegging for utvalgte områder i Lyngen der en del av disse områdene ligger like innenfor vernegrensen til Lyngsalpan landskapsvernområde. Verneområdeforvalter har med hjemmel i gitte delegeringer behandlet saken, og fattet følgende

Vedtak

Det gis i medhold av naturmangfoldlovens § 48, jfr. Samme lovs § 77, dispensasjon til bruk av drone til å ta bilder og filme under skredfarekartlegging.

Dispensasjonen gis med følgende vilkår:

- Dispensasjon gjelder for Skred AS i perioden april - juni 2024 og eventuelt august-september 2024
- Dispensasjonen gjelder ved Russelv fjellet, Hæsafjellet, Lassofjellet, Steinfjellet, Sofiatinden, Tyttebærtinden og Ura, se kart i saksutredning.
- Under bruk av dronen skal det tas hensyn til eventuelt andre brukere av området slik at de ikke blir forstyrret.
- Dersom det observeres rovfugl i lufta under flygning, skal dronen straks settes på bakken. Det må også tas hensyn til eventuelt annet vilt.
- Dispensasjonen skal følge med, og kunne vises til oppsynet dersom det blir etterspurt.

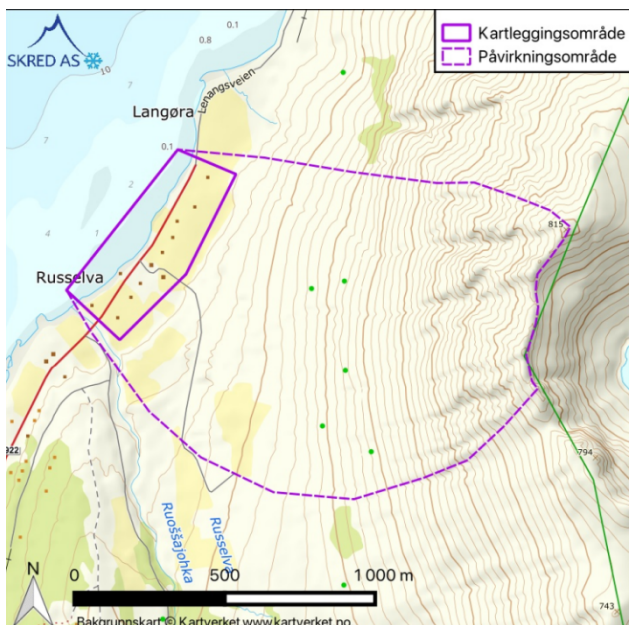
Dispensasjonen gjelder bare i forhold til verneforskriften. Det er søkers eget ansvar å innhente eventuelt andre tillatelser og sertifikater.

Tiltaket er ikke i strid med verneformålet, og vil ikke påvirke verneverdiene nevneverdig. Kunnskapsgrunnlaget er tilstrekkelig til at det skal kunne gis en dispensasjon. Føre-var-prinsippet kommer derfor ikke til anvendelse.

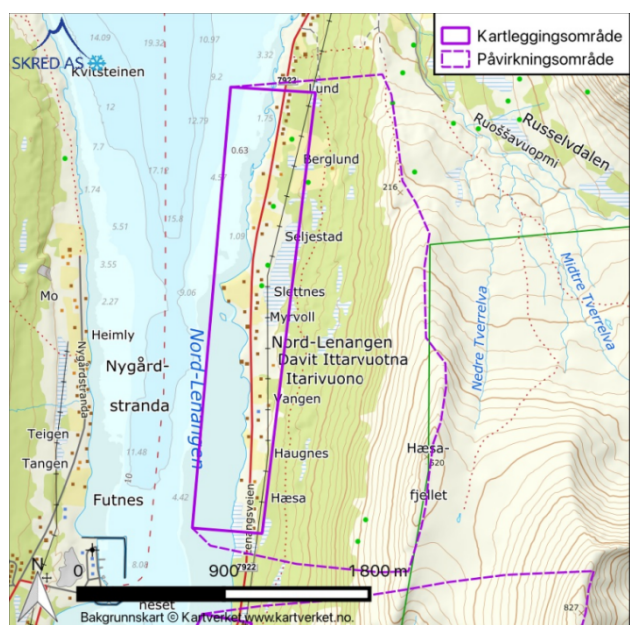
Bakgrunn

Skred AS skal på oppdrag fra NVE foreta en skredfarekartlegging for noen utvalgte områder i Lyngen kommune. Hovedsakelig skal kartleggingen skje utenfor verneområdet, men det kan bli behov for å inspisere påvirkningsområdet. De søker derfor å få bruke drone for å kunne ta oversiktsbilder av fjellsidene for å se nærmere på terreng som er vanskelig å nå til fots. De skal bruke en liten drone, <250g, DJI Mini 3 Pro. Feltarbeidet vil fortrinnsvis bli gjennomført i perioden

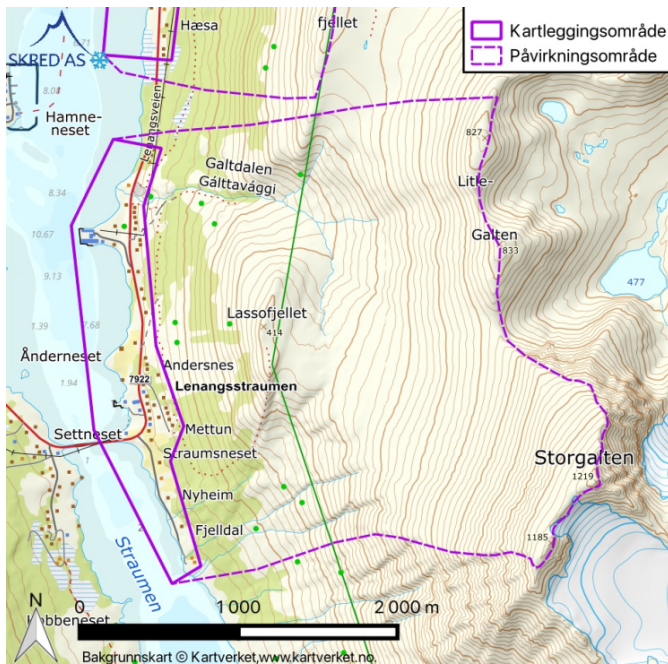
mellom april og juni. Det kan være aktuelt med supplerende feltarbeid i august-september. Områdene som skal kartlegges vises på kartene under:

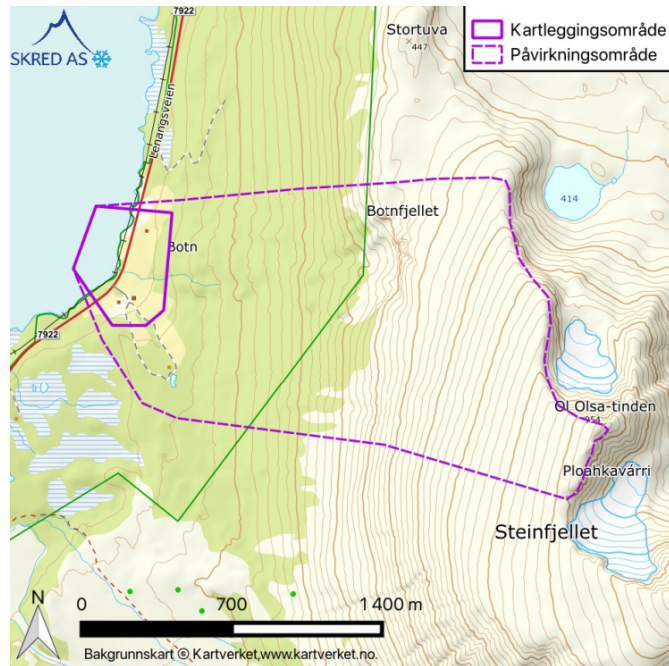
Russelv fjellet

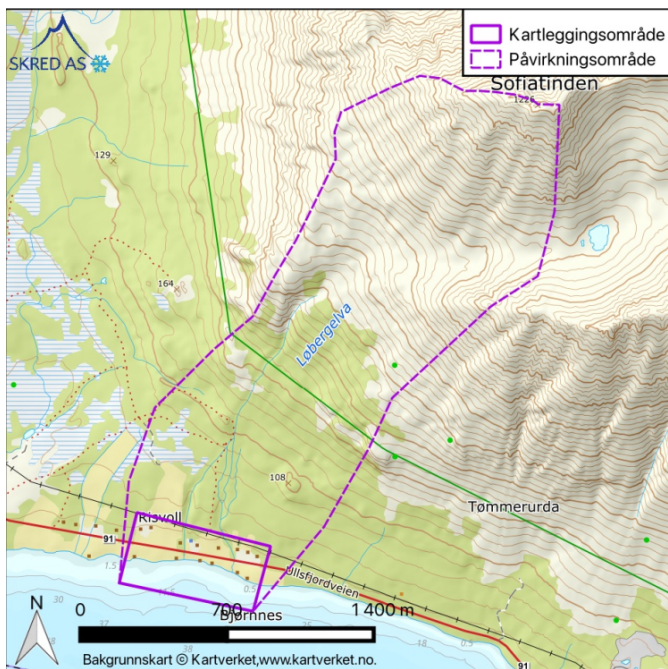
Hæsa fjellet

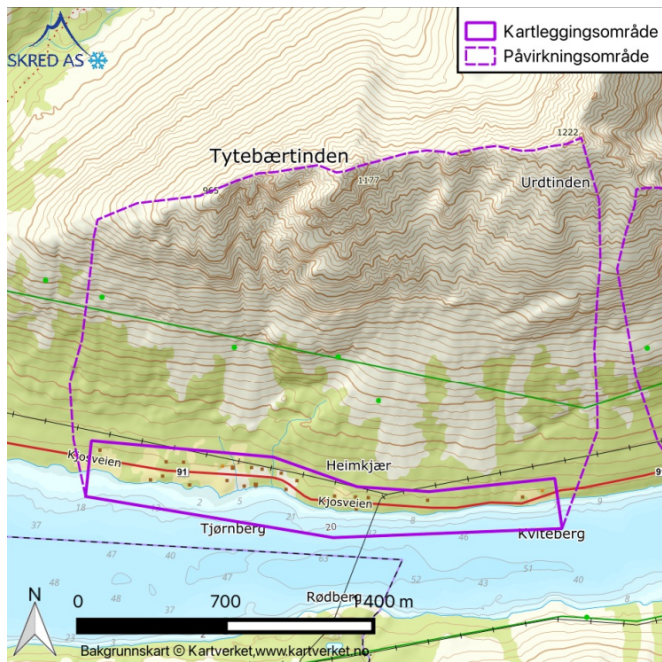
Lassofjellet

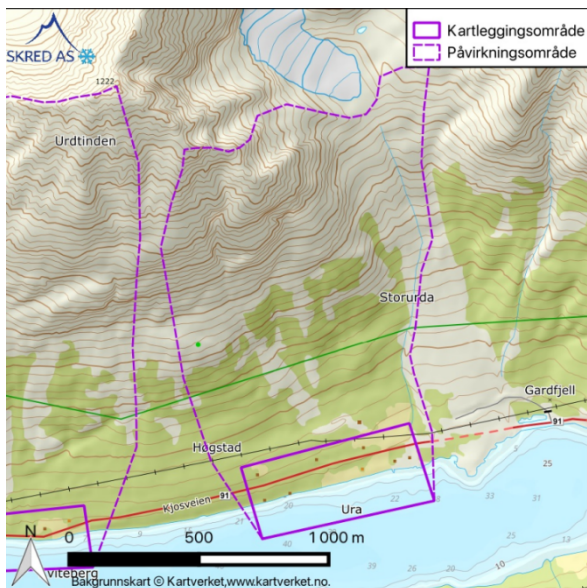
Steinfjellet

Sofiatinden

Tytebærtinden

Ura

Verneregler

Lyngsalpan landskapsvernområde ble vernet med det formål og ta vare på et av Norges mest karakteristiske fjellområder som inkluderer isbreer, morener, daler og geologiske forekomster med det biologiske mangfoldet, de kulturminner og den kulturpåvirkning som preger landskapet. Allmenheten skal ha anledning til naturopplevelse gjennom utøving tradisjonelt og enkelt friluftsliv med liten grad av teknisk tilrettelegging.

Ivaretagelse av naturgrunnlaget innenfor landskapsvernområdet er viktig for samisk kultur og næringsutnyttelse. Området skal kunne brukes til reindrift.

Forskriftenes § 3, pkt.6. Forurensing 6.1 Forurensning og forsøpling er forbudt, herunder all bruk av kjemiske midler som kan påvirke naturmiljøet. 6.2 Unødvendig støy er forbudt. Eksempel på dette er motor på modellfly og modellbåter. Listen er ikke uttømmende.

Det finnes ingen dispensasjonshjemmel til bruk av drone i landskapsvernområdet, men en dispensasjon kan vurderes i h.ht. Naturmangfoldloven § 48.

Naturmangfoldloven § 48 stiller svært strenge krav til når en dispensasjon eventuelt kan vurderes, men åpner for tiltak som «ikke strider mot verneformålet og ikke påvirker verneverdiene nevneverdig». Begge vilkår må være oppfylt. Unntak kan også vurderes «dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig». Dispensasjon må heller ikke gis selv om vilkåra er oppfylt. Skjønn og instruks fra overordnede myndigheter spiller også inn.

Dispensasjonsregelen i § 48 kan ikke brukes for å utvide rammene gitt i vernevedtaket, men er en sikkerhetsventil som skal fange opp uforutsette eller spesielle tilfelle som ikke ble vurdert på vernetidspunktet.

Alle søknader som berører natur også vurderes etter de miljørettslige prinsippene i naturmangfoldlovens §§ 8 – 12, jfr. samme lovs § 7.

Verneområdestyret har i forvaltningsplanen lagt føringer på hvordan søknader om bruk av drone skal behandles:

«Bruk av droner omfattes ikke av lov om motorferdsel og kommer heller ikke under forbudet om lavtflyging i landskapsvernområdet, men i henhold til verneforskriftene skal unødvendig støy unngås. Bruk av motordrevet modellfly o.l. er ikke tillat. Drone er i denne sammenhengen å anse som et motordrevet modellfly og det er i utgangspunktet forbudt å bruke dette i landskapsvernområdet. Eventuell tillatelse til bruk av droner må vurderes etter naturmangfoldlovens § 48. Dispensasjon til bruk av drone skal avgrenses til tiltak av stor allmenn interesse eller konkret nytteverdi. Tiltak av stor allmenn interesse kan være produksjon av film i forbindelse med promotering av reiseliv, verneverdier eller nyhetsdekning, eller annen produksjon av film der en når et stort antall seere. Det innvilges ikke dispensasjon til bruk av drone for filming til privat bruk. Bruk av drone med stor nytteverdi kan være bruk i forbindelse med reindrift, landbruk, redningsoppdrag (og – øvelser), forskning og lignende. Omfanget av bruken må vurderes opp mot den samlede belastningen for fugle- og dyrelivet i perioder av året vil det være vanskeligere å få dispensasjon til bruk av drone. Dette gjelder særlig i hekke- og yngletiden, men også under myting og vår- og høsttrekk.»

Vurdering

Bruk av drone er blitt svært populært og dispensasjonene må avgrenses til tiltak av stor allmenn interesse eller konkret nytteverdi. En elektrisk drone er knapt hørbar på litt avstand, så utfra hensyn til støy fra en enkelt drone, er tiltaket lite problematisk. Dersom det blir mange droner ved at det blir presedens på å gi tillatelse til alle søknader vil det bli støy. En drone kan også være visuell støy. Dersom en unngår sårbare viltbiotoper som f.eks. rovfuglreir, og holder god avstand til vilt som oppholder seg i området, vil bruk av drone trolig ikke ha særlig innvirkning på biologiske verneverdier.

En drone er et fremmedelement som vil kunne forstyrre fugl og vilt, noe som vil kunne være uheldig i hekke- og ynglesesongen. Dersom man unngår å fly helt nært sårbare viltbiotoper som f.eks. rovfuglreir, og tar ned dronen dersom det dukker opp rovfugl eller andre sårbare viltarter, vil bruk av drone ha relativt liten direkte påvirkning på de biologiske verneverdiene. Den omsøkte flygningen skal foregå etter at det er blitt bar mark, i månedsskiftet april - juni, og de fleste fugleartene som lever i Lyngsalpan er kommet i gang med hekking. Det er ikke registrert hekkelokaliteter i umiddelbar nærhet av de tre ytterste fjellområdene eller Sofiatinden. Det er imidlertid registrert en hekkelokalitet for kongeørn 1,3 km fra Steinfjellet og en havørnlokalitet i en radius på 1 km fra Tyttebærtinden. Det er imidlertid ikke sikkert at det er hekking på de lokalitetene i år. Anbefalt minimumsavstand med drone til hekkende kongeørn er 1000 meter (Anbefalte hensynssoner for sårbare arter av fugl, Multiconsult 2018). Det er derfor viktig å være observant og ta ned dronen umiddelbart dersom man observerer dyr eller fugler som kan stresses av dronen. Det har også hendt at rovfugler har angrepet dronen med det resultat at fuglen kan bli skadet. Det er mindre sårbart med flyging av drone i perioden august-september da det er utenfor hekketiden til sårbare fuglearter.

I forhold til siste ledd i formålsparagrafen: *«Allmenheten skal ha anledning til naturopplevelse gjennom utøving tradisjonelt og enkelt friluftsliv med liten grad av teknisk tilrettelegging.»* har man fått tilbakemeldinger fra flere som føler at dronefilming av andre medfører reduksjon av følelsen å være i et uberørt område, noe som er forventet når man er i et verneområde. Det er derfor svært viktig å vise respekt for andre som ferdes i fjellet, og unngå fly nært eller filme privatpersoner som ikke er forespurt på forhånd. Det kan være en del folk på tur i områdene. Det er derfor viktig å gjøre seg til kjenne og snakke med de man treffer og fortelle av det er gitt dispensasjon til bruk av

dronen og at mennesker som ikke ønsker å bli filmet, slipper det. Flygingen vil ikke virke inn på landskapets karakter.

Det var ikke vanlig at droner var «allmannseie» da vernet av Lyngsalpan ble vedtatt i 2004. Verneforskriftene er derfor ikke spesifisert med tanke på akkurat det. Modellfly og lignende er omtalt i verneforskriften. En drone bråker mindre enn et modellfly, og kan i mange tilfeller være et godt hjelpemiddel: Verneområdestyret har derfor i forvaltningsplanen lagt opp til at man kan benytte § 48 til å vurdere dispensasjon til bruk av drone til tiltak av stor allmenn interesse eller konkret nytteverdi. Tiltak av stor allmenn interesse kan være produksjon av film i forbindelse med promotering av reiseliv, verneverdier eller nyhetsdekning, eller annen produksjon av film der en når et stort antall seere. Det innvilges ikke dispensasjon til bruk av drone for filming til privat bruk.

I dette tilfellet er det bruk av drone i svært kort periode i forbindelse med kartlegging av mulige skredområder. Filmingen og bildene vil gi gode bilder av terrenget slik at man kan gjøre gode vurderinger og være med på å øke kompetansen på dette med forskning på snøskred, for om mulig gi bedre snøskredvarsling. Dette gjør at bruk av drone til dette formålet anses å ha en konkret nytteverdi som vil kunne bidra til økt kompetanse på snøskred, og i neste omgang enda bedre forutse og varsle skredfare. Dette anses som viktig i et område som Lyngsalpan hvor det er svært mye folk i fjellet på vinteren, og også veier og hus som ligger i skredfarlig terreng. Det har vært mange skredhendelser med dødsfall i Lyngsalpan gjennom årene.

Kunnskapsgrunnlaget anses som godt nok til at søknaden kan behandles (NML § 8) og førevarprinsippet (NML §9) kommer derfor ikke til anvendelse selv om bruk av drone skal benyttes i en periode der hekkende fugl er svært sårbare.

Det er viktig å avgrense bruk av droner for filming og bildetaking i landskapsvernområdet til formål som kan være av allmenn interesse, og ha konkret nytteverdi. Det kan ikke dispenseres til rent private tiltak som skaper uheldig presedens i og med at man kan vente mange lignende søknader til samme formål. Bruk av drone til dette formålet anses som et nytteformål og vil ikke skape noen presedens for utstrakt bruk av drone, NML §10. Tiltaket medfører ikke miljøforringelse og nml. §11 blir derfor ikke vurdert som relevant. §12 gir føringer om miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder. Bruk av drone er mye mindre miljøbelastende enn andre motoriserte hjelpemiddel som f.eks helikopter.

Konklusjon

På bakgrunn av vurderingen ovenfor kan søknaden om dispensasjon innvilges.

Klageadgang:

Dette vedtaket kan påklages innen tre uker til Miljødirektoratet. Eventuell klage sendes til Lyngsalpan verneområdestyre. Klagen må inneholde opplysninger om hvilket vedtak som påklages, årsaken til klagen, hvilke endringer som ønskes og eventuelt andre opplysninger som kan ha betydning for vurdering av klagen

Med hilsen

Oddrun Merete Skjemstad
verneområdeforvalter

Dokumentet er elektronisk godkjent

Kopi til:

Statsforvalteren i Troms og Finnmark
Lyngen kommune

Postboks 700
Strandveien 24

9815
9060

VADSØ
LYNGSEIDET